

БУРЯТ-МОНГОЛЫН УНЭН

ВНГ(б)-ийн Б.-М. Обкомой ба БМАССР-эй
Верховно Соведаы Президиумай орган

1940 оной
и Ю ЛЬ

26

Пятница
№ 171 (3171)

Бир 10 минута.

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДАЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ

У К А З

СССР-эй Верховно Соведаы VII Сессии зарлаха тухай

Августын 1-дэ, Москва городто, Советскэ Социалистическэ Рес-
публикануудай Союдай Верховно Соведаы VII Сессии зарлаха.

СССР-эй Верховно Соведаы Президиумэй түрүүлэгшэ
М. КАЛИНИН.

СССР-эй Верховно Соведаы Президиумэй секретарь
А. ГОРКИН.

Москва, Кремль.
1940 он, июлин 23.

Шахтернууд-стахановецуудай уряал

Унгаргшэ жэлдэ, ВКП(б)-ийн XVIII съездын хуульээр урган гара-
хан, сталинскэ гурбадугаар табан-
жалзай нэрэмжэтэ социалистиче-
скэ соревновани болбол олонмил-
лионно хүдэлмэришэд, колхозни-
гууд, интеллигентнууды хабза-
дуулаа. Энэ гайхамшаг соревно-
ванин идэй хадаа большевигууд-
дай партиин XVIII съездээр табиг-
дахан, СССР-эй экономическа гол
эриглгье: Европын уламжэ хүгжэн-
тэй капиталистическэ ороннууды
ба Америкын Холбоото Штатууды
экономическа талаараа хүсэжэ
урдаан орохо гэгэн зорлогмэ
дүүргэхын тула тэмсэл болоно.

Олон мянган заводууд, колхозууд,
түмэр зам ба электрическэ стан-
цинууд, шахтанууд ба шэнэ барил-
ганууд, совхозууд ба пароходство-
нуудай коллективүүд соревновани
да оролсоходо, продукция гаргал-
гын гүрэнэй планнаа үлүүлэхэ
гэгэн уялганууды абаа нэн.

Сталинскэ гурбадугаар табан-
жалзай нэрэмжэтэ соревнованин
олон хабзадагшад унгаргшэ жэ-
лэйгэе программын үлүүлэн дүүргэ-
жэ, өөһөднгөө уялганууды
бөсөйгоор бөөлүүлбэ. Энэ жэлдэ
тэднэр өөһөдгөө шэнэ уялганууды
абаа. Ишээлхэдэ, стаханов-
ска хүдэлмэришэ түрэн гарахан,
Сталиний нэрэмжэтэ Централна
Ирмино шахтын горнягуудай кол-
лектив болбол жэлэйгэе програм-
мын декабриин 12-то дүүргэхэ
гэгэ найдуулаа нэн. Новоросси-
скэ "Красный двигатель" завод,
Ленинградхад ОGPU-гэй нэрэм-
жэтэ оптико-механическэ завод ба
бусад болбол жэлэйгэе планын
түгэ декабриин 12-то дүүргэхэ
гэгэ уялга абаахан байгаа.

Мүнөө шөнөнүүд ба ехөнүүд
пугайданууд бири болобо. 8 часай
гүдэлмэрин үлдэр, 7 үлэртэй
мэдэг ба предприятинууд, учреж-
дентнууды хүдэлмэришэд ба
служащинуудай өөһөдгөө мэдээ
гаргалгын хоримжолхо тухайда
СССР-эй Верховно Соведаы Прези-
диумай угаа болбол продукция
гаргалгын улам ехэхэдэ, тэрэнэй
шаньны хайжаруулаха ба өөрны
гын дошоруулаха шэнэ услови-
нууды байгуулаа. Хүдэлмэрин
хүдэлмэришэд, служащинууд
хүдэлмэрин недели болбол ехэ
түрпэ, металл, олон самолетууд,
танкунууд, үргэн хэрэгсэлэй
төвөрүүд ба машинанууды элбэ-
нэр бүтөөхэ, продукция түргээр
ба үнэ багатайгаар гаргаха арга-
байдал олгоно. Энэниин манай
түрүү хүдэлмэришэд, служащи-
нууд, специалистнууд байтар
лигоно. Тиммэбэ, жэлэй эхилдэ
абаахан социалистическэ уялганууды
шөнөөр хаража үзэхэ, шэнэ
пугайдануудтайгаа зохиолуудын
аража үзэхэ гэгэн ханал бодол
бүтөө түрөө.

Эдэ аргабайдалнуудай тон ехэ
аймхын предприятия бүхэнэй
хүдэлмэришэд хаража болоно. Ор-
джоникидзын нэрэмжэтэ Ленин-
градскэ суднобайгуулгын завод
болбол хүдэлмэрин үдэры уртал-
данавай ба ажалдай дисциплины
үргажүүлхын тула абтаахан хэм-
жүүлгүүдэй ашаар, корабль бай-
гуулгын болзорны дунда зэргээр
10-12 процент хороожо шадаха
боло.

Соревновани хөгшөдэй дура зог-
ч ба хүсэлмэ харуулан,
Сталиний нэрэмжэтэ Централна
Ирмино шахтын горнягуудай кол-
лектив болбол сталинскэ гурба-
дугаар табанжалзай нэрэмжэтэ
соревнованида оролсоходо абаахан
хүдэлмэришэд хаа-хаанагуй олоороо
шөнөөр хаража үзэхын ба дээшлэ-
хүнхын түлөө өнэ дары оролсо-
хын уряалжа, социалистическэ
ромышленостин ба транспор-
тацин бүхы эрэгтэй ба эмэгтэй
хүдэлмэришэдтэ, инженернуудтэ,
ахигуудтэ ба служащинуудтэ
андаба. "Правда" июлин 21-
дэ толгойлодоно бэшгэ соонь хэ-
лэгэнэ:

"Мүнөө бидэнэр болбол өөһөдгөө
эри ехэхэдгэбэн эрилтэнүүды
ажаа уялгатайбди. Социалистиче-
скэ соревнованингаа бүхы уял-
ганууды ехэхэдэ тээшэн дахин
аража үзэхэ ёһотой боловобди.
Манай шэнэ социалистическэ дог-
оор болбол орондоо ехэ промыш-
лалы продукция үгэхын түлөө,
манай ажажы бүхы шуудла
үргэсэлүүдээрнэ бүрин хан-

гахын түлөө бидэнэй эрмэлзэлгын
ба дура зоригын харуулха ёһо-
той."

Тус шахтын коллектив өөһөд-
гөөн эхилэ. Аргабайдалнуудаа
шөнөөр хаража үзэхэ, тивхэдэ,
шахтынгаа жэлэй программын
декабриин 12-то бэшэ, хари
ноябриин 20-то дүүргэхэ арга-
байдалтай байба.

Баку дээрэ түрүү ябахан,
"Орджоникидзе-нефть" трестин
зургаадхы промиселэй нефтяни-
гууд болбол шахтернуудай дурд-
хал тухайда мэдэмсээрэ, өөһөдн-
гөө договорнууды шөнөөр хара-
жа үзэхын түлөө оролсо. Зургаа-
дахы промиселэй нефтянигууд
болбол Донбассай горнягуудтай
соревнованида оролсоходо, нефть
абалгынгаа жэлэй планын декаб-
риин 5-да дүүргэхэ, планнаа
үлүүлэн 20000 тонно горючын
үгэхэ ба нефтин өөрныгын үнэ
5 процент дошоруулаха гэжэ ха-
раалла нэн. Теэд, мүнөө өөһөдн-
гөө уялганууды шөнөөр хаража
үзөөд байхадаа, 6-дахы промыш-
лэй коллектив, жэлэйгэе планын
ноябриин 7-до дүүргэхэ, планнаа
үлүүлэн 40000 тонно горючын
орондоо үгэхэ ба өөрныгын үнэ 10
процент дошоруулаха аргатай
байханаа элрүүлээ.

Сталиний нэрэмжэтэ шахташы,
"Орджоникидзе-нефть" 6-дахы
промиселы хэдаа түрүүшын
хахад жэлэй планын тогтоомоор
дүүргэбэн түрүү предприятинууд
мүн. Түрүү шахтанууд, промыш-
лууд, заводуудай хамта, гэгэдгэ-
нэй предприятинууд үсөөн бэшэ.
Гэгэдгэни предприятинуудай кол-
лективүүд болбол хоёрхохи хахад
жэл соо продукция гаргалгын эрид
дээшлүүлхын ба энэжээрээ,
орондойгоо урдахы уялгаа дүүргэ-
хын түлөө бүхы хүсөө элсүүлжэ
ёһотой.

Стахановецууд-шахтернуудай
хандалга хадаа контролльностеороо
ба тон эрид байхаараа онсо ил-
гарна. Өөһөднгөө уялганууды
зохбогдоо имэ ле наярар ба
эридээр хандахын бүхы мүн-
сэгшэ коллективүүдтэ хүсэхэ хэ-
рэгтэй. Зүгээр, парадность ба
хоонон шуудлаанда дуратай хү-
нүүд хадаа энэ дары, олоой заб-
варалга соо суглаа, тон хүн-
хөнөөр" зарлаха, шахтернуудай
хандалгын дуулаха ба хайша хэ-
рэгээр зохиогдохон договорно го-
лосованида табияд абахын хэдэхэ
байха. Имэ хандалга — тузай
буруу ба хорхой. Уялганууд бол-
бол тодорхой, хайнаар хэлсэгдэ-
хын ба соревнованида хабзадг-
шадар өөһөдгөөрнэ зохиогдохо
ёһотой.

Хэрбөө социалистическэ сорев-
нованин договорнууды бэлдэ-
хэлгэдэ үйлдэбэрин совещани-
нууд хандуулагдаа хаань, бүри
хайн байна. Манай парти болбол
үйлдэбэрин совещанинуудтэ
угаа ехэ удхашанар олгогшын
наань, олон предприятинуудтэ
эвэниин мартана. Коллективнэ
онгдоо түмэгдэлгэ, үйлдэбэрин
совещани хадаа би байгаа ре-
зервүүдээр элрүүлгэдэнь мүн-
сэгшэдтэ гүлалжа шадаха юм.

Централна Ирмино шахтын
горнягуудай хандалга болбол бүхы
партийна организацинуудай
анхарагы бөөдэ хандуулан, мас-
сова хүдэлмэрин ехэ дэбжалтын
эхи хуурын болохо байхандаа
хожогтуй. Московско областной ба
городской кометедүүд болбол
"Централна Ирмино шахтын гор-
нягуудай хандалгын предприяти-
нууд ба учрежденинуудтэ хүдэл-
мэришэдтэ, служащинуудтэ суг-
лаан дээрэ зүбшэн хэлсэлгын ехэ
хидхэхын ВКП(б) өйн горкомууд-
тэ, райкомуудтэ ба эхин парт-
организацинуудтэ дурдахан", энэ
талаараа түрүүшын алхам хээ.

Сталиний нэрэмжэтэ Централна
Ирмино шахтын горнягуудай
болбол стахановскэ хүдэлмэришэ
табадхын ойн үдэры — 1940 оной
августын 30-ниин — шахтанууд,
заводууд, фабриканууд, ажалшан
бүхөнөөр уялгануудаа дүүргэ-
хын шалгалтын үдэр болгохын
дурдахана. Стахановскэ хүдэлмэ-
ришэ табихахы ойдо бэлдхэл ха-
даа Сталинскэ гурбадугаар табан-
жалзай нэрэмжэтэ социалистиче-
скэ соревнованин шөнөнүүд илал-
тануудтэ тэмдэг доо унгаргшэ
("Правдын" түрүү бэшгэжэ).

АЖАЛША АРАДТА ГАЗАРЫНЬ ВГЭХЭ

Латвийска сеймын 1940 оной июлин 22-ой заседани.

РИГА, июлин 22. (ТАСС).
Тэгшэ 12 части сеймын түрүү-
лэгшэ депутат Бредес ээлжэтэ
заседаниин нэбэ. Хэлсэхэ зүйл-
дэ — газар тухай асуудал.

Газарай асуудалаар докладчик
депутат Ванагу гэгшэдэ бүхы
орон аплотировалба. Олон тоото, то-
до хонор фактуудаар баян док-
лад соонь газарай асуудалы
шиидхэхэ ёһотой программа хэлэг-
дэнэ. Газар болбол бүгдэ арадай
эдлэл болон, гүрэнэй үмсэдэ шэл-
жэн ороно. Газаргүй ба бага га-
зартай тарнашад гүрэнэй фондхоо
ажахы бүхэндэ 30 гектар хүр-
тэр газар абаха байна.

Правительство ба арад болбол
газары ээрилгээр эксплуатаци-
гада, тэрнине баяхын ле зорил-
г ор хэрэгсэлгэдэ эсэргүү эрид
тэмсэл сонособо.

Ажалша тарнашадтэ үнэ заяа-
найшэ дураоригын харуулгаша,
докладчиктэ энэ мэдүүлгын депу-
тадууд нэрмэ аплотисментүүдээр
угтаа.

Сейм болбол латгалыска тарна-
шадтэ туйлай хүшэр байдал ба

помещигууд, капиталистнуудай
дарлалтаа латвийска арады сү-
лөөлэгын эдэ историческа үдэр-
нүүдтэ латгалин ажалша тарна-
шадтэ үзэбэн баяр тухайда хэлэг-
шэ, депутат Бергачин үгы ехэ
анхаралтайгаар сонособо.

Депутат Деглав угда түгээ
үгэтэйгээр выступалжа, Латвийн
арадай торжество тухайда хэлэ-
хэн байна.

Газар тухай декларацин
сейм угаа ехэ дэбжалтээр абаба.
Депутатууд хүн дээрэ бодохо,
декларацин текстэ соносоһон ба
тэрнине баталхын түлөө нэгэн
ханалаар голосовалхан байна. Дек-
лараци нэгэн дуугаар баталагдаа
гэгэн түрүүлэгшын мэдүүлгэ
нэрмэ баяр орьёлуулба.

Арад болбол Советскэ Социали-
стическэ Республика болгон Лат-
вийн соноскоһо ба агууехэ Совет-
скэ Союдай арадуудай ахадүүргэй
бүлэхэ Латвийн ороһо тухай
шиидхэбэри тусаа гүнзэгн
баярай ханажы мэдүүлэн, хэдэн
арбаад амаршалгын телеграмм-
нууды өөрнгөө сеймдэ эльгээгэ.

Эстонин гүрэнэй думада

Июлин 22-ой үглөөнэй заседани

Таллин, июлин 22. (ТАСС).
Гүрэнэй думын заседани болбол
Ярнумаа ба Вурумаагай ажал-
шадтэ делегацин амаршалгаар
эхилбэ. Требуна дээрэ тэднэй га-
рахадан депутатүүд нэрмэ аплотис-
ментүүдээр угтаа.

Гүрэнэй дума болбол СССР-эй
составта Эстонин ороһо тухай-
да депутат Руус гэгшын докла-
дэ зүбшэн хэлсэлгэдэ оробо.

Түрүүлэн депутат Уйбо высту-
палаа:

— Эстонидо советскэ засаг бай-
гуулха тухай деклараци баталха-
да, бидэнэр болбол 20 жэл соо
Эстонин ажалшадтэ хүдэлмэришэ
шиидхэбэри абаади. Энэ хадаа
гасал түрүүшын алхам гэгшэ.
Ушөө ондоо алхам хэжэ — Советскэ
Союзда Эстонин ороһо тухай
шиидхэбэри абаха хэрэгтэй. Имант
бол Советскэ Союдай арадуудай
нэгэдэмэл бүлэ соо бидэнэр бол-
бол гададын хэрша хүсөнүүдтэ
эсэргүүсэжэ ба орон дотороо реак-
цион үлгэдэлүүднэ онгилон
үгэхэжэ шадаха байнабди.

Депутат Ольга Лауритин, Эс-
тонидохи ажалша эхвэрнүүдтэ
байдал тухай хэлэбэ.

Депутат профессор Круус бол-
бол өөрнгөө үгы сүдөөгэй тү-
лөө эстонскэ арадай тэмсэлдэ зо-
рюулан байна.

— СССР-тэ Эстонин ороһо ту-

хай асуудал. — Круус хэлэнэ, — тон
тодо хонор. Бидэнэр энэниин да-
ры шийдхэхэ ёһотойбди.

Депутатууд болбол өөрнгөө
үгэ соо Эстонскэ буржуазин хуур-
ма абадал ба претельствын
элрүүлэн бутасохон, Н. Анд-
рееней выступлениин нэрмэ аплотис-
ментүүдээр угтаа.

Уран зохёолшо депутат Хинт,
депутатууд Паук Уит, Шеердо Ти-
хонова гэгшэд хадаа, арад Со-
ветскэ Союздай нэгэхэнь хүсэ-
н гэжэ мэдүүлбэ. Гүрэнэй Дума
болбол энэ асуудалы зүб
тэмсэл шийдхэхэ ёһотой гэжэ тэ-
дөнөр нэгэн ханалаар хэлээ.

Докладчик Руус гэгшын түгээ-
хэлэй үгын хуульээр, депутат Ан-
дрезен декларацин проектын
уншаба. Гүрэнэй дума болбол
декларацин нэгэн дуугаар бата-
лаа. Эсэсэй голосованиар декла-
раци болбол нэгэн дуугаар бата-
лагдаба гэжэ гүрэнэй думын тү-
рүүлэгшын соноскоһодо, баярай
оваци орьёлжэ, нүхэр Сталин
мандаг, Советскэ Социалистическэ
Республикануудай Союз манла,
Эстонскэ Советскэ Социалистическэ
Республика мандаг, манай соци-
алистическэ Эхэ орон мандаг" гэгэн
абанууд таһаралтайгуй хүн-
хинбэ. Арадай хүнгалдамалууд-
дай бүгдэ нийтын хүхуун баяр-
лалга 15 минута соо үргэлжэлэ.

Литовскэ сеймын июлин 22-ой үглөөнэй заседани

КАУНАС, июлин 22. (ТАСС).
Депутат Мицис гэгшын доклад
тушаа пренидэ тарнашад-депута-
дууд үгэ хэлэбэ. Тэднэр болбол
хунгагшадтэ захины дүүргэн,
газары арада үгэхэ тухайда
Мицисий дурдахал хадаа Литвын
ажалша тарнашадтэ эгээ бодото
ханал болбол ба дура хүсэлмэ
харуулаа гэжэ хэлэбэ.

Умергскэ хүнгуулин округой
депутат-тарнашад Дамбраускас бол-
бол газары помещигүүд ба спе-
кулянтнууднаа булан абажа, ажал-
ша тарнашадтэ үгэхэ гэгэн эрил-
тэ арадай сеймдэ дамжуулаха
гэгэ намда даалгалан юм гэжэ
мэдүүлээ.

Урдын батрак, мүнөө волостной
старшина — Умергскэ хүнгуулин
округой депутат Алишаускас бол-
бол сметововскэ чиновнигууд хадаа
тарнашадны ехээр доромжолдог
байхан тухайдан сеймдэ хэлэбэ.
Депутат Алишаускас болбол эртэ
урда сагай фактууды хэлэнэ
гү гэжэ ханакхаар байгаа. Теэд,
тэрэ хадаа Литвын үсгэдэлэрэй
байдал тухай хэлэбэн байна.

Газары бүгдэ арадай үмсэ
болгохо гэгэн ажалша тарнашадтэ
дура хүсэл тухайда тарнашадтэ
депутатууд Беляускас, Казимерай-
с, Бальчунас, Баужа Алишаус-
кас, Мауцис, Ялутис ба бусад

хэлэбэ. Виленскэ хүнгуулин ок-
ругой тарнашадтэ депутат Паш-
кевич зүрхэ хүдэлгэмэ үгэ хэлээ:

— 20 жэлэй торшо соо бидэнэр
панска дарлалта доро зобонон аад,
мүнөө таанарта ахадүүргэй гараа
харбайнабди. Виленшиндэ газарай
үлсэхэсэн хадаа Литвын бусад хуби-
нууддехи хадаа бүри хурса байгаа.
Польско панууд болбол эрхим га-
зарнууды генерал Кейловский
мэтын бусад алууршадта хубаан
үгэдэг нэн. Виальдо сметовове-
цүүд ерэхэдэ, польско панууднаа
дээрэ бэшэ байхан юм. Бидэниин
сметововскэ ба панска дарлалтаа
Улан Армиин сүлөөлгөдөнэ зо-
тойбди, тиммэбэ, нүхэр Сталин
түрүүлгэй Советскэ Союздай хууль-
барилгэдэ манда! гэжэ бидэ-
нэр бултадаа хэлэбэди. Сталинскэ
Конституциан наран доро эрхим
ажабайдал тээшэ ошохобди!

Сеймын депутатууд ба айлшад
болбол Пашкевичын түгээхэлэй
үгэнүүды нэрмэ аплотисмент-
нүүдээр угтаа.

Депутат Мицис болбол түгээ-
хэлэйгөө богонихон үгэ соо, де-
путатуудаар дэбжүүлгэдэбэн за-
рим хүсэлэнүүды тэмдгэлдэ,
газар тухай декларацин уншажа
үгэбэ. Деклараци болбол нэгэн
ханалаар баталагдаа. Бүхы эл
эвэниин нэрмэ аплотисмент-
нүүдээр угтаахан байна.



ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Н-скэ морпогранотрядай боевой ба по-
литическэ бэлдхэлэй отличник, уланфлотец (Урдуурхи далайн
хилэ), комсомолец К. И. Кузьмин.

М. Рыжакын фото (ТАСС-ын фото-клише).

ТҮМЭР ЗАМШАДАЙ ГОЛОС

Июлин 23-да, үдэшын 6 части
түмэр замшадтэ сад соо Улан
Удын депогой, вагоно уастогай
ба станцин хүдэлмэришэдтэ,
служащинай, инженерно-тех-
ническэ хүдэлмэришэдтэ митинг
нэгдэбэ. Митингдэ социалистиче-
скэ транспортын солото хүнүүд
напавиненүүд, стахановецууд ба
ударнигууд олоороо хабзадалсаа.
Хамта 1200 хүнүүд сугларба.

Нүхэр Хабаров митингын нэ-
гээд, партийна үзөвой комитетдэ
секретарь нүхэр Васильева үгэ
үгэбэ. Латвийн, Литвын ба Эсто-
ниин советскэ республикануудай
сүлөөтэ арадуудтэ гуйлтанууд
тухай, мүн тэршөлэн арадай
сеймнүүдтэ ба гүрэнэй думын
декларацинууд тухай мэдээсэл-
нууды нүхэр Васильев сугларга-
шадта соноскоо.

Митингдэ хабзадагшад тэрэнэй
үгы угаа ехэ анхаралтайгаар

шагнаа. Үгөө дүүргэхэдэнь нэрмэ
аплотисментүүд орьёлобо.

Удаань, станцин начальни-
к нүхэр Соломенний болбол коллек-
тивтэйгэе зүгнөө эдэ гуйлтанууд-
дын халуунаар дэмжэжэ высту-
палхан байна.

— Депогой стахановецууд, удар-
нигууд ба бүхы хүдэлмэришэд
болбол, — слесарь стахановец
Кравченко үргэлжүүлэнэ, — Бат-
тиин далай шадархы гурбан шөнэ
Советскэ республикануудтэ ту-
ла-ласахын ба социалистическэ эхэ
орондойгоо савшадаа халбаран
бадархын түлөө үйлдэбэри дээр-
э үшөө эршэмтэйгээр хүдэлмэ-
ришэ шөнөнүүд амжалтанууды
туйлахабди.

Тингэдэ, митингдэ хабзадагшад
болбол Латвийн, Литвын ба Эсто-
ниин арадуудтэ гуйлтанууды
нэгэн ханалаар дэмжэбэн резолю-
цие баталан абаба.

Халуунаар амаршалнамди

Улан-Удын паровозо-вагонно за-
водтэ бүхы цехнүүдтэ ба сме-
нүүдтэ коллективүүдтэ олон
тоото хүдэлмэришэдтэ хабзадал-
гатай митингүүд болобо. Хүдэл-
мэришэд, служащинар ба инже-
нерно-техническэ хүдэлмэришэд
болбол бидэнтэй хани барисаата
Латвийн, Литвын, Эстонин рес-
публикануудтэ, манай Советскэ
Социалистическэ Эхэ оронтой
нэгэдэхэ гэгэн тогтоолнуудын
халуунаар амаршална.

жаргалта Советскэ арадуудтэ аха-
дүүгэй бүлэ соо абажа байхан-
дань найданабди. Эдэ гурбан со-
циалистическэ республикануудтэ
ажалшад хадаа агууехэ Сталинскэ
Конституциин алтан наранай
гайхамшагта туван доро өөһөдн-
гөө кувальтын, ажабайдалы бид-
дээр шэнгээр халбаруулан
бадаруулаха байна. Тэднэр, импе-
риалистическэ нохосуудтэ гохо
мэхэндэ орохо боло. Бидэнтэй
хамта сөсөн мөргөн замаар сөнгө-
лит, зол жаргалта байдал тээшэ
эридээр зорихо байна.

Советскэ правительствын
Сталинскэ мирнэ политика ман-
да!

Литвын, Эстонин ба Латвийн
сүлөөтэ арадууд манда!

Манай агууехэ вождь, дөлхөйн
ажалшадтэ хани нүхэр инаг
Иосиф Виссарионович Сталин
манда!

Баярай мэдэрэлээр

Бидэнтэй хани барисаата Лат-
вийн, Эстонин ба Литвын ара-
дууд, манай Советскэ Социали-
стическэ Республикануудтэ Союз-
тай нэгэдэхэ гэгэн гуйлтатай-
гаар СССР-эй Верховно Соведа-
хандаа гэгэн мэдээсэлмэ, Улан-
Удын архин заводтэ коллектив
угаа ехэ баяраар угтаа.

лаад байхадаа, өөһөднгөө үйлдэ-
бэри дээрэ социалистическэ со-
ревнованиин үргэнөөр дэлгэрүүл-
лэн, үшөө хайн туйлалтануудтэ
эрмэлзэхэ ёһотойбди" — гэжэ мэд-
үүлбэ.

Удаань, тус заводтэ директор
нүхэр Абрамов ба бухгалтер
нүхэр Кузнецов гэгшэд выступа-
лаа. Тэднэр коллективтэйгэе зүг-
нөө, Эстонин гүрэнэй думын,
Латвийн ба Литвын арадай сейм-
нүүдтэ шийдхэбэринүүды ха-
луунаар амаршалаа.

Хл.

ЭСТОНИДОХИ ГҮРЭНЭЙ ЗАСАГ ТУХАЙДА ЭСТОНИИНИ ГҮРЭНЭЙ ДУМЫН ДЕКЛАРАЦИ

1940 оной июлиин 21-нэй үдэрэй заседани дээрэ нэгэндуугаар абтаба

ТАЛЛИН, июлиин 21. (ТАСС). Эстонии гүрэнэй думын июлиин 21-нэй үдэшин заседани дээрэ Эстонидохи гүрэнэй засаг тухай деклараци нэгэндуугаар абтаба. Деклараци соо хэлэгдэнэ:

„Хэдэн олон жэлэй торшо соо эстонско арад болбол дотоодо ба мүн гадаада политика таларань ороноо мухардалгада оруулхан реакционно режимэй хүндэ дарлалта доро зобоо нэн. Хүдэлмэри гүйдэгэ, үлэхэлэн ба зоболон, национальна тэгшэ бэшэ байдал болбол город ба деревнини ажалшадай гансахан ла хубинь байгаа. Эстонско ажалша арадай законно интересүүд ба эрилтүүд хадаа Эстонии зонхилон эзэрхэлгэ эксплуататорнууд - капиталистүүд ба томо газар-эзэмдэгшэдэй бодото интересүүдэй хүнөөниинь байһан юм. Бүхы гражданинуудай тэгшэ эрхэ тухай, сүлөө ба зүб ёно тухай мэхэтэ ба нюур сахин уганүүлээр арады мэхэлэн, зонхилогто кликэ болбол арады эрхэгүйдэгэ ба зоболон соо бариха байгаа. Эстонско гүрэн болбол арадай түрэмэ байгаа. Ажалша арадай олонхи өөһдөнгөө политическэ, профессиональна ба культурна организацинууд ба хуушан Эстонско правительствын гадаада политика болбол эстонско арадта харша ба бузар байгаа. Советскэ Союзтай нягта союз ба хани барисаа эстонско арадай хэтэ заяанайн интересүүдэй эрижэ байхадань, зонхилогто кликэ болбол Эстонии европейскэ империалистнуудай гарт наадан болгон, оронойгоо территориян СССР-тэ довтолхо пландарм болгон, СССР-тэ харша политикые ябуулжа байгаа.

Засагта хууһан, дайнай провокаторнууд болбол манай арадай сүлөөгөөр ба бөө даанхайгаар наймаа хонён ба Эстонии аюулгүй, миртэ, ойрохүртэжүүлгэ ба энхэ амгалан байдалда сэхэ аюулы тохёолдууһан байна. Энтонско арад болбол өөрнгөө дурагуй правительствын наманхан ба арадай түлөөлөгшөдэй сүлөөтэ хуушан үнэгэргэхэ аргые Эстонии историдогт өгөн түрүүл олоһон байна. Июлиин 14 ба 15-най үдэрнүүдтэ болоһон, гүрэнэй тумада хуушанууд болбол хүдэлмэри хэримшэн ангилан, таряашадай ба ажалша интеллигенциин илалтата торжествон болоо. „Эстонии ажалша арадай союз“ гэжэ группин платформ болбол эстонско арадай дэлэнхи олонхи, манай ороной бүхы үнэн сэхэ патриотдоо нэгдэхэ. „Эстонии ажалша арадай союз“ гэжэ группин хуушанууд илалта болбол, эстонско арад хадаа капиталистүүд ба томо газар-эзэмдэгшэдэй политическэ господстве эсэслэн халгаша, оронойгоо зол хубинь өөрнгөө гарт абаха ба бодотоороо арадай засагы тогтоохо гэнэн өөрнгөө дуразоригые харуулан удхатай историческэ эрелтые Эстонии ажалшадда асараа.

Эстонии арадай илалтые бүхэ-жүүлхэ, эрилтүүдэй законотельна бөлүүлхэ зорилготой, ималта Эстонии арадай ба хүсэд эрхэтэ дуразоригые харуулагша, гүрэнэй шэнэ дума болбол гүрэнэй засагтай характер тухай асуудалые шидхэхэ өөрнгөө гол уалгы мэдэнэ; бидэнэр болбол Советскэ Союзай арадуудай историческэ опыт ба агуухэ жэшээ тээшэ өөрнгөө анхаралые х-ндүүлнэби. Советскэ засаг хадаа ажалшадай интересүүды үнэхөөрөө харуулагша ба хамгаалагша мүн, помещикүүд ба капиталистнуудгүйгөөр, гүрэнөө өөһдөө арадай толгойлог үнэхөөрөө арадай засаг болоно гэжэ Советскэ Союзай арадуудай агуухэ историческэ опыт бидэни хурган. Капиталистическэ ороноудай онойой харуулдаг ёһоор, ямаршэ наа ондоо засаг, тэрэнэй тоодо буржуазна Эстонидохи манай ажалшадай гадуудалта опыт болбол арадай дилэнхи олонхи бүлгэ эксплуататорнуудай господствогор ба хайра гамгүйгөөр дураараа дарлалсаар зобоох гэнэн гү, али арады мэхэлхын тула сүлөө ба тэгшэ эрхэ тухай лозунгоор далдалагдаһан засаг болоно.

СССР-тэ хүлһэнэй бооголшолго хойшологуй усадхагдаһан, хүни хушай дэрлалга усадхагдаһан. Ажалшаа эрхэ, амарха эрхэ, хүшэ наһандаа материална тэдхэгдэхэ эрхэ, эрдэм хураха эрхэ ажалшан бүхэдхэ хангагдаһан. Хүн тухай оролдолго болбол

бүхы ажалшаддай хүтэлбэрлхы эхин болоно. Гансал советскэ засаг—гүрэнэй тон демократическэ засаг мүн. Бүхы ажалша арад болбол, советүүдээр дамжуулан, гүрэнине хүтэлбэрлгэдэ, өөрнгөө сүлөөтэ ба золто ажалшадые байгуулгада үнэхөөрөө хабаадаг байна. Советскэ гүрэнине илагдашагүй хүсэн болгогшо, хүдэлмэришэд ба таряашадай союз хадаа гансал советүүдтэ бөөдөлг байна. Гансал советскэ засаг болбол арадай талантуудай халбарха, гүрэнэй, ажалын ба общественно ажалшаддай хүтэлбэрлэгшэды ба организаторнуудые арадай дундааа дэбжүүлхэ услоһинуудые байгуулжа шадаха байна. Национальна дарлалта ба национальна эрхэгүйдэлгэ СССР-тэ хойшологуй усадхагдаһан. Ималта советскэ засаг болбол город ба деревнини ажалшадда мир, хүдэлмэри, талха ба сүлөө хангаха, эксплуатаци, зоболон ба эрхэгүйдэлгэнэ Эстонии арады аарха байна гэжэ Советскэ Союзай жэшээ харуулаа. Гансал советскэ байгуулалта болбол үнэхөөрөө сүлөөтэ национальна хүгжэлтые эстонско арадта хангаха.

Эстонии сүлөөтэ ажалша арадай нэгэнһаналай дуразоригые харуулан, гүрэнэй дума болбол Эстонии бүхы территория дээрэ советскэ засаг тогтоох гэжэ сонсоһон. Эстони болбол советскэ социалистическэ республика болгондог сонсоһон. Энэһнээ хойшо Эстонско ССР дотор бүхы засаг хадаа, ажалшадай депутатуудай Советүүдээр бөөдөлг город ба деревнини ажалшадта хабаадана.

Эстонии бүхы хүн зон болбол арадай хэрэгэй хүсэд илалтын тулаа, Эстонии энхэ амгалан байдалай, тэрэнэй ажалын ба культурын хүгжэлхын тулаа, манай арадай сүлөө ба зол жаргалай бадархын тулаа советскэ засагы тоброн жагсаха байһандань гүрэнэй дума батаар найдаана.

Эстонско Советскэ Социалистическэ Республика манда! Ажалшадай депутатуудай Совет манда! Бүхы дэлхэйн ажалшадай эсэгэ орон—СССР манда!

Эстонии сүлөөтэ ажалша арадай нэгэнһаналай дуразоригые харуулан, гүрэнэй дума болбол Эстонии бүхы территория дээрэ советскэ засаг тогтоох гэжэ сонсоһон. Эстони болбол советскэ социалистическэ республика болгондог сонсоһон. Энэһнээ хойшо Эстонско ССР дотор бүхы засаг хадаа, ажалшадай депутатуудай Советүүдээр бөөдөлг город ба деревнини ажалшадта хабаадана.

Эстонии бүхы хүн зон болбол арадай хэрэгэй хүсэд илалтын тулаа, Эстонии энхэ амгалан байдалай, тэрэнэй ажалын ба культурын хүгжэлхын тулаа, манай арадай сүлөө ба зол жаргалай бадархын тулаа советскэ засагы тоброн жагсаха байһандань гүрэнэй дума батаар найдаана.

Эстонско Советскэ Социалистическэ Республика манда! Ажалшадай депутатуудай Совет манда! Бүхы дэлхэйн ажалшадай эсэгэ орон—СССР манда!



ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Селенгын аймаг, Тельманей нэрэмжэтэ колхоздо үбнэ сабшалгын хүдэлмэри ябуулагдажа байна. (О. Зеккин фото).

Шэнэ законни бөлүүлхын түлөө

Иволгын МТС-эй трактористнууд, комбайнернууд, тракторна бригадын бригадирнууд ба тэдэнэй туһалагшад хадаа, СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй июлиин 17-ой үдэрэй Указын угааахэ дэбжэлтэйтэйгээр угтаба.

Машинно-тракторна станцинуудта хүдэлмэрилжэ байгаа трактористнууд ба комбайнернуудай хүдэлмэриһөө өөрөө мэдээ гаргалгынь хоримжолһон шэнэ закон болбол МТС бүхэндэ механизаторскэ кадрнуудые олоор бин болгохо, тэдэни өөһдөнэй специалыстаар хэрэглэхэ ба ажалай дисциплиныне бүхэжүүлхэ гэнэн зорилготой байн. Тимэ хадаа угааахэ ажалын ба политическэ удхашанартай.

Бидэнэр болбол Верховно Советэй Президиумэй Указтай олоороо танилсат хэрэгые шулашалан үнэгэргэжэ байнаби. Мүнөө үедэ тракторна отряд бүхэндэ агитаторнууд энэ асуудалаар массова хүдэлмэри ябуулаа.

Манай МТС-эй дирекци тус законие хүсэндэ оруулхын зорилгоор, урдан тракторист ба комбайнер байһан аад, мүнөө ондоо ажалда байһан хүнүүды

хуушан хүдэлмэриһөн бусааха тушаа зохио хэмжээнүүды абажа байна. Тимэ улад манайда яһала олон бии юм. Тэдэнэр мүнөө колхоздо элдэбин ажал хээд, өөрнгөө специалыстие хаяад ябаһан байгаа. Гүрэн болбол хүдөө ажагыда ажаллаха механизаторскэ кадр бөлөхөлд угааахэ анхарал табидга ба зөөри гаргалшадга. Тимэһнээ, тракторист ба комбайнер бүхэн гүрэнэй шулаа хэмжээбуулгы үнэн сэхээр дүүргэхэ уялгатай.

Машинно-тракторна станциин хүдэлмэрилгэдэ ба илангаа трактористнуудай дунда ажалай дисциплины мүнөө хүрэтэр шөө нүла байһынь тэмдэглэхэ шулаа. Ушар нимэһнээ, бидэнэр шэнэ законий ёһоор, дисциплиныне шан гадхажэ, үйлдэрин бүтээһе эхэхдэхи түлөө тэмсэхэ ёһотойби.

Советскэ засагаар ябуулагдаһан, гүрэнэй энэ шулаа хэмжээбуулгы бөөлүүлэн, 1940 оной хүдөө ажалын жэлы эрхм показателнуудтайгаар дүүргэхэ—инмэ зорилго манай урда табигданэ.

В. Г. МОШОНОВ.

Дисциплины найжаруулха хүсэтэ зэбсэг

Трактористнууд ба комбайнернуудые МТС-төн бүхэжүүлхэ тухайда, СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй июлиин 17-до гаргалайн указын манай тракторна №1 бригадын коллектив олоороо зүбшэн хэлсэһэн байгаа. Тимэһнээ, трактористнууд өөһдөнгөө үгэнүүд соо мүнэ законие эхээр найшаан, энэһнээ хойшо хүдэлмэри арид найжаруулахда гэжэ уялга абаба.

Бидэнэр энэ законий үндэнэ һуури дээрэ ажалай дисциплиныне бүхэжүүлэн, үйлдэрин бүтээһе эхэхдэхи түлөө тэмсэхэбди. Верховно Советэй Президиумэй Указай хүсэндэ ороһонтой дашарамдан, һүүлэй үедэ манай бригада дотор ажалай дисциплиныне нилээд найжарһан элитэ харагдана.

Манай бригада болбол „Коминтерн“ колхозой поли дээрэ ажаллажа байдаг. Энэ жэлдэ 530 гектар пар хахалха плантай юм.

Үбнэ хуралгын удаараһанай шалтагаанинь юун бэ?

Хори. (телефоноор абтаба). Тус аймагй колхозууд үбнэ хуралгада олоороо ороһон нилээд үни болобо. Тибэшье, һүүлшын мэдээгээр, аймаг дотороо үбнэ хуралгын план араад заа гаран процент дүүргэдэ. Адуу малда үбнэ тэжээл бэлдэхын хүдэлмэрин удаараһанай шалтагаанинь юун бэ?

Энэ хадаа үбнэнэй хүдэлмэридэ ажаллаха ёһотой хүдэлмэриһдөө, машина зэбсэг ба морио планай ёһоор колхозуудай гаргадуй байһанай гэм болоно. Сабмалан дээрэ хүдэлмэридэ колхозуудай орой хахадныше гараагүй байна. Мүн төршөлөн косилканууд ба морин тармуурнууд нилээд дутуу.

Төд үбнэнэй хүдэлмэридэ ажаллажа байгшадые үдэрэйгөө нормые дүүргэхгүй ба дисциплин муутай байһан ушарнууд үсөөн бэшэ үзэгдэнэ. Жэшээлхэдэ: Улын сомоной, Кировой нэрэмжэтэ колхозой Гатаповой бригадада 59 хүн ажаллаха ёһотой аад, оройдоо 24-нь хүдэлмэридэ. Тэдэнэр араад үдэр соо үбнэ сабмалгаар нормынгоо хахадныше дүүргэдуй бэбэ. Машинистнууд Жамсаранов

ба Лыгденов гэгшэд косилкоор сабшаха нормоо холо дүүргэдэггүй байна. Бригадынхид хүдэлмэридөө орой гараад, эртэ ороно. Болхозойн правли ба бригадир Гатапов ажалай бүтээһе эхэхдэхи зорилгоор колхозингуудай дунда дисциплиныне шангадха тушаа хэмжээ абаагүй.

Кульска сомоседэй, Ворошиловый нэрэмжэтэ колхоздо мүн нимэ байдал үзэгдэнэ. Тус колхоз 3 мянга гаран гектар сабмаланһаа минил 154 га сабшаа.

Сабмалга ба сомолгын хоорондохы таһаралта мүнөө хүрэтэр үргэлжлөөр. Хамта хорьд мянгадан бухануудһаа арай гэжэ мянга хүрэхгүй буханууд сомолдоо. Сабмалгаһан үбнэн үни удаан хабгдһан ушарһаа, шанарын эхээр гутана.

Зарим нэгэн колхозууд хура бороонхой ороһонтой дашарамдан, үбнэнэй хүдэлмэридэ наад болоһоние, оролосотой шанга хүдэлдээр хүсэлдүүлхын түлөө тэмсэжэ байһынь наань, зарим колхозууд нимэ муугаар ажаллана. Энэһн лөөрһөн үбнэхуралга эхээр удаарна.

Дамба Доржиев.

ШУХАЛА ЗОРИЛГО

Заудинска районской арадай гэгээрэлэй таһагы эхилгэшэ нүхэр Григорьев болбол энэ гүрэнэй шулаа хэмжээбуулгы хараалагдаһан торшо дотор дүүргэһын тула шидхэхы хэмжээбуулгануудые абаагүй. Наһатанай хургуулида хуража гарагшадай списогүүд тон хайша хэрэгээр табигдадаг ушарһаань, тодорхой учет үгы байна.

Тус аймагй арадай гэгээрэлэй таһагы эхилгэшэ нүхэр Григорьев болбол энэ гүрэнэй шулаа хэмжээбуулгы хараалагдаһан торшо дотор дүүргэһын тула шидхэхы хэмжээбуулгануудые абаагүй. Наһатанай хургуулида хуража гарагшадай списогүүд тон хайша хэрэгээр табигдадаг ушарһаань, тодорхой учет үгы байна.

Тус аймагй арадай гэгээрэлэй таһагы эхилгэшэ нүхэр Григорьев болбол энэ гүрэнэй шулаа хэмжээбуулгы хараалагдаһан торшо дотор дүүргэһын тула шидхэхы хэмжээбуулгануудые абаагүй. Наһатанай хургуулида хуража гарагшадай списогүүд тон хайша хэрэгээр табигдадаг ушарһаань, тодорхой учет үгы байна.

Тус аймагй арадай гэгээрэлэй таһагы эхилгэшэ нүхэр Григорьев болбол энэ гүрэнэй шулаа хэмжээбуулгы хараалагдаһан торшо дотор дүүргэһын тула шидхэхы хэмжээбуулгануудые абаагүй. Наһатанай хургуулида хуража гарагшадай списогүүд тон хайша хэрэгээр табигдадаг ушарһаань, тодорхой учет үгы байна.

Тус аймагй арадай гэгээрэлэй таһагы эхилгэшэ нүхэр Григорьев болбол энэ гүрэнэй шулаа хэмжээбуулгы хараалагдаһан торшо дотор дүүргэһын тула шидхэхы хэмжээбуулгануудые абаагүй. Наһатанай хургуулида хуража гарагшадай списогүүд тон хайша хэрэгээр табигдадаг ушарһаань, тодорхой учет үгы байна.

Тус аймагй арадай гэгээрэлэй таһагы эхилгэшэ нүхэр Григорьев болбол энэ гүрэнэй шулаа хэмжээбуулгы хараалагдаһан торшо дотор дүүргэһын тула шидхэхы хэмжээбуулгануудые абаагүй. Наһатанай хургуулида хуража гарагшадай списогүүд тон хайша хэрэгээр табигдадаг ушарһаань, тодорхой учет үгы байна.

5000 РАДИОТЧО

Манай республика дотор радиоточконууд жал эрэхэ бүри олоһон. Энэ жэлэй 6 нара соо 707 радиоточко табигдана. Мүнөө, Улан-Удэ горлодо 5000 радиоточконууд тоологдоно.

ЖЭМЭС ТҮҮЛГЭДЭ БЭЛЭДХЭЛ

Буркоопсоюзай бэлдэхэлэй таһаг хадаа энэ жэлдэ элдэб жэмэсүүды ба хархаг түүлгэ бэлдэхэлэй хүдэлмэри ябуулжа байна.

Кабанский, Баунтын аймагуудта жэмэс абагын пунктнууд байгуулагдаа. Августын нэгэнэ жэмэс түүлгэдэ олоороо гаралы эхилхэнэ.

ПIONEРНУУД-ЗНАЧИСТНУУД

Буркоопсоюзай пионернууды лагерин (военингуын нүхэр Горбач) 57 пионерүүд нагдэхэ тэсөө соо ГСО-гэй ба БРСО-гэй нормонуудые үгэһэн ба, мүн Наркомземэй лагерин 55 пионерүүд ГСО-гэй нормонуудые үгэһэн.

14 XVH КУРС ДУВРГЭЭ

Улаан Крестын городской комитетэй дэргэдэ эмхидхэгдэхэ 10 хоногой курсы улаан артын эхин организацинуудай түрүүлгэһнээр дүүргэжэ байна.

Мүн август нарада улаан артын эхин организацинуудай түрүүлгэһнээр курс эмхидхэгдэхэ ба энэ 30 хун хуралдаануудай спидэ уша.

Харюусалгата редакторы ололгошот Ц. ОЧИРОВ.